

Международен ден на правото да знам 28 септември

За трети пореден път Програма Достъп до Информация (ПДИ) покани представители на неправителствени организации, служители от държавната администрация, журналисти, съдии, юристи, партньори, приятели, колеги, за 28 септември - Денят на правото да знам. Повече от 150 гости участваха в церемонията по връчването на вече традиционните за този ден награди в зала „Мату“ на НДК.

Както всяка година, списъкът на номинираните в различните категории бе дълъг. Журито бе в състав:

- Александър Кашъмов - ръководител на правния екип на ПДИ;
- Габриела Бакалова - главен секретар, Институт по публична администрация и европейска интеграция;
- Гергана Жулева - изпълнителен директор на Програма Достъп до Информация;
- Димитър Сотиров - изпълнителен директор на Българска Медийна Коалиция (БМК);
- Николай Маревков - компютърен специалист в ПДИ;
- Петко Георгиев - изпълнителен директор на ПроМедия;

○ Райна Габрилова - изпълнителен директор на СЕЕ Trust;

○ Росица Райчева - Фондация за реформа в местното самоуправление;

○ Фани Давидова - юрист в ПДИ.

С пожеланието най-заслужилите, които няма да бъдат наградени, да бъдат номинирани и догодина, журито реши, че **гражданинът, който най-**

активно, последователно и резултатно е използвал Закона за достъп до обществена информация (ЗДОИ) през последната година е Петър Пенчев, заместник-председател на национално движение „Екогласност“. Той бе награден за последователното си и резултатно търсене на информация, свързана със строежа на АЕЦ „Белене“. С почетни грамоти в категорията бяха удостоени Пламен Симеонов, Антон Герджиков, Вилям Попов и Иван Петров за използването на ЗДОИ в битка с институциите за достъп до информация.

Тази година наградата за най-добър журналистически материал, написан с помощта на ЗДОИ, бе трансформирана в награда за **най-добра журналистическа кампания**, свързана с правото на достъп до информация. Признание получиха журналистите **Васил Чобанов, Богдана Лазарова, Елена Енчева, Петя Владимирова** - за инициативата им да заведат дело за достъп до информация до протоколите от заседанията на Висшия съдебен съвет. Делото бе

Наградата „Златен ключ“

продължава на стр. 2

спечелено от журналистите и говеде до публичност на заседанията. Наградата се връчва и за медийната кампания, съпроводила успешния съдебен процес. Красимир Добрев и Таня Петрова, журналисти във в-к „Сега“, получиха почетни грамоти.

Гражданско сдружение „Обществен барометър“ - гр. Сливен, получи **„Златен ключ“ в категорията за неправителствена организация**, за дългогодишно и резултатно използване на ЗДОИ за борба с корупцията, водене на съдебни дела за достъп до информация и публикуване на документи, на интернет страницата си. „Център на НПО в Разград“ и „Районен съюз на потребителите“ - гр. Хасково, получиха грамоти.

Най-лесният начин за изпълнение на задълженията за публикуване на информация е в Интернет. Ето защо журито реши да въведе отново, след 2003 г., категорията **най-добра уеб-страница от гледна точка на ЗДОИ**. Нито една от номинираните институции обаче не би могла да бъде модел за активно публикуване на информация в Интернет. Поради това журито не присъди голямата награда **„Златен ключ“** в тази категория. Насърчени с грамоти бяха: Държавна комисия за енергийно и водно регулиране, Община Стара Загора и Областен управител Велико Търново.

Институцията, най-добре организираше предоставянето на информация за граждани, бе избрана след дебати в състава на журито. Все пак, аргументите в полза на **Община Кърджали** надделяха и журито реши, че общината заслужава признание за максималната прозрачност в работата си и изпълнение на задълженията си по ЗДОИ. Териториална данъчна дирекция - Хасково, получи грамотата в същата категория.

След като с голямо удоволствие раздаде положителните награди, журито със съжаление отбеляза, че списъкът на номинациите за отрицателните награди също не е кратък. В България все още има институции, които не изпълняват задълженията си по ЗДОИ и нарушават правата на гражданите. **„Златен катинар“** за лошо управление на информацията по време на кризи и за липсата на механизъм и отговорност за навременно уведомяване на населението по време на наводненията в страната

през лятото на 2005 г. бе присъден на стария и новия състав на **Министерския съвет** - институцията, координираща борбата с кризите. Тази година бе въведена и почетна „Срамота“ в същата категория, с която пък беше удостоена удостоена и **Столичната общинска администрация** за пълната липса на информация за мерките, които се предприемат за справянето с кризата с боклука на София.

„Завързаният ключ“ за най-абсурдно и смешно решение по заявление за достъп до информация отиде при **Министерството на земеделието и горите (МЗГ)** за пренасочване на заявление за имената на министрите в МЗГ за периода 1990-2005 г. към Министерския съвет, тъй като МЗГ не разполага с такава информация. На церемонията, както обикновено, не присъстваха представители на институциите, удостоени с негативни отличия.

Зала „Мати“ се оказа малка да побере гостите на Международния ден на правото да знам

Тази година журито отреди и **специална награда за цялостен принос** в областта на достъпа до информация. Повод даде журналистът **Христо Христов** от в-к „Дневник“. Той бе удостоен със **„Златен ключ“** за разследването му по случая Георги Марков. То бе извършено на основата на документи, част от които журналистът е получил чрез ЗДОИ и е използвал при написването на книгата **„Убийте Скитник“**, пожънала огромен национален и международен успех.

След официалната част за наградени и „ограмотени“ участници и гости последва неофициалната част с парти и много настроение.

Материала подготви Диана Банчева

**Международната мрежа на застъпниците за свобода
на информацията празнува 28 септември -
Ден на правото да знам**

Честит Ден на правото да знам на всички!!! Поздравявам ви от името на Международната мрежа на застъпниците за свобода на информацията по случай 28 септември - големият ден за всички активисти в областта на свободата на информацията! На този ден отбелязваме и третата годишнина от създаването на нашата Мрежа! Желая на всички ползотворна работа и успехи!

Карен Андриян, координатор на Международната мрежа на застъпниците за свобода на информацията

Международният ден на правото да знам бе отбелязан в: Албания, Аржентина, Армения, Бангладеш, Босна и Херцеговина, България, Испания, Латвия, Македония, Мексико, Молдова, Перу, Румъния, САЩ, Словения, Сърбия и Черна гора, Уругвай, Хърватско, Чехия, Чили, Ямайка и други страни

Румънският хелзинкски комитет, заедно с Агенцията за мониторинг на медиите и Центърът за независима журналистика, организираха бирено парти с участието на медици, представители на неправителствени организации и на обществени институции, за да отбележат Деня на правото да знам. Празникът включи и дискусията относно разпоредбите за конфиденциалност на договорите между администрацията и частни фирми. Един журналист и един студент по журналистика бяха наградени за използване на Закона за достъп до обществена информация.

В Латвия Transparency International чества Деня на правото да знам с презентацията на книгата „Аз - в демокрацията“. Transparency International - Латвия покани депутати от парламента да

участват в дискусията на тема „Демокрацията в Латвия“ в Търговския център в Рига. Отбелязването на празника не мина и без коктейл, на който Transparency International - Латвия отпразнува и седмата годишнина от основаването си.

В САЩ организацията „Архив по национална сигурност“ отбеляза Деня на правото да знам с публикацията на 25 истории, свързани с успешното търсене и получаване на информация по света. Примери за това как от предоставена от администрацията информация може да се направи новина, която да се използва в работата на други журналисти или активисти в областта на свободата на информацията, са качени на интернет

продължава на стр. 4

адрес: <http://www.freedominfo.org>. „Архив по национална сигурност“ изпрати писмо до Държавния секретар Кондолиза Райс, с искане Държавният департамент на САЩ да включи официално в годишните си доклади за състоянието на човешките права в различни страни секция за достъп до информация. Писмото можете да прочетете в Интернет на адрес: <http://www.nsarchive.org>. През 2005 година „Архив по национална сигурност“ бе удостоен с наградата „Еми“ за документална телевизионна поредица. „Този успех стана възможен единствено с използването на Закона за свобода на информацията!“, отбелязва Том Блентън, изпълнителен директор на организацията.

В Република Хърватска празнуваха Деня на правото да знам за втори пореден път. Тази година Хърватският хелзинкски комитет покани президента на Република Хърватска, вице-премиера, министъра на правосъдието, депутати, неправителствени организации и медии, за да отбележат събитието. Бе представена интернет страница за правото на гражданите да знаят, както и резултатите от мониторинг проект за състоянието на достъп до информация в Хърватска, Босна и Херцеговина, Сърбия и Черна гора.

В Сърбия и Черна гора организацията „Юридически комитет за човешки права“ организира кръгла маса на тема „Приложение на Закона за достъп до информация в Сърбия“. На дискусиата бяха представени резултати от мониторинг проучване за състоянието на достъп до информация в различни институции. Събитието уважиха неправителствени организации, журналисти, представители на медии и на администрацията. Ежедневникът „Данас“ отпечата специално приложение „Свободен достъп до информация“ в 30 000 тираж.

В Албания 28 септември се отбелязва от 2004 г. с инициативата на организацията „Център за развитие и демократизация на институциите“, член на Мрежата на застъпниците за свобода на информация. В Деня на правото да знам Центърът се обърна към обществото като изпрати съобщение до всички медии. То гласи: „Имаш право да знаеш. Не се колебай да търсиш информация, тя е твоя, ти си неин притежател“.

В Чехия организираха конкурс „Отворен срещу затворен“. 32 публични институции се състезаваха за „Най-голям враг“ и „Най-голям приятел“ на гостъпа до информация. Граждани, НПО-та, администрация имаха право да номинират в двете категории. Жури, състоящо се от един депутат, служител от Министерството на вътрешните работи, директорът на Transparency International - Чехия, представител на Чешкия омбудсман, експерт по защитата на лични данни, адвокат от неправителствена организация, адвокат по търговски дела и един журналист, връчи наградите на 29 септември.

В Молдова Денят на правото да знам се празнува цяла седмица - от 26 септември до 2 октомври. В рамките на тази седмица група НПО-та организират семинари, обучения и конференции, съвместно с държавната администрация в Кишинев и 80 области на република Молдова. Празникът достига кулминацията си на 28-29 септември с конференцията „Свободен достъп до информация: законодателство, практики и тенденции“, която се провежда със съдействието на парламента и с участието на държавни служители, неправителствени организации, медии и международни експерти. В речта си тази година председателят на парламента обяви, че правителството не може да има тайни. Бяха направени множество предложения и препоръки за подобряване отношенията между публичните институции, НПО-тата и медиите.

В Аржентина, макар и да няма действащ Закон за свобода на информацията, неправителствени организации започват съвместна инициатива с бизнес организации за провеждане на мониторинг по достъп до информация в държавната администрация, използвайки съществуващото законодателство.

По повод Деня на правото да знам, **чилийски застъпници** за свобода на информацията подадоха петиция до Интер-американския съд за правата на човека по дело, което се очаква да доведе до първото международно съдебно решение, което обявява правото на достъп до информация за основно човешко право.

Превод от английски език: Диана Банчева, ПДИ

**„ЗДОИ е силен лост в ръцете на гражданите“,
смята Петър Пенчев, носител на наградата
„Златен ключ“ за 2005 г.**

Петър Пенчев, с наградата „Златен ключ“ за гражданин, най-активно използвал правата си по ЗДОИ

Вие получихте наградата „Златен ключ“ за последователното и резултатно търсене на информация, свързана със строежа на АЕЦ „Белене“. Остана ли нещо скрито около втората АЕЦ в България?

Вярно е, че много информация, свързана със строежа на АЕЦ „Белене“, ми бе предоставена. Вярно е обаче и нещо друго - че търсенето на информация за проекта трябва да продължи. Приемам наградата в този дух. За мен тя е златен жалон по пътя, по който гражданите търсят и отстояват правото си да бъдат осведомени. Искането ми се тази награда да бъде посветена на всеки, който използва ЗДОИ. Според мен законът е много силен лост в ръцете на гражданите за получаване на документи и за чуване на тяхното мнение относно корекция и съответно - съобразяване от страна на официалните институции по различни теми. Искането ми е да продължа и занапред да работя

по тази тема - строежът на АЕЦ „Белене“. Аз съм от хората, които, като се хванат на хорото, го играят докрай. В кръга на шегата ще кажа, че съм зодия „работохолик“.

Какво се случва с днешна дата около строежа на втората АЕЦ в България?

В момента очаквам във вторник (04.10.2005 г.) заседанието на Върховния административен съд по делото за достъп до Оценката за въздействие върху околната среда на АЕЦ „Белене“. През месец ноември са насрочени двете дела отново за АЕЦ „Белене“. Те са срещу две решения на Министерския съвет (МС), взети съответно на 29.04.2004 г. и на 07.04.2005 г. Очаквам да бъде определена и дата за последното дело, свързано с АЕЦ „Белене“ и проблема за съхраняването или по-точно - погребването на отработеното ядрено гориво и радиоактивни отпадъци. Вече съм подал жалба за отменяне на Решението на МС отпреди два месеца относно построяването на Национално хранилище за радиоактивни отпадъци. Това хранилище, според данните, с които разполагам, ще се превърне, по всяка вероятност, в международно. Така че работата първа предстои, надявам се че България вече е правова държава и с тези документи, които съм получил по реда на ЗДОИ, съгът ще може да помогне за правилното решаване на проблемите, засягащи не само мен, но и страшно много хора. Знае се, че опазването на околната среда няма граници. Поради тази причина аз очаквам, че включването и на една международна организация като „Грийнпийс“ в тези процеси само ще помогне за намирането на правилното решение. Мисля, че една корекция в решенията на институциите по въпроса АЕЦ „Белене“ ще доведе до запазването на околната среда за поколенията.

Сам ли сте в борбата срещу институциите?

Разбира се, че не. Много се радвам, че срещам подкрепата на хора и организации, които осъзнават важността на проблема АЕЦ „Белене“. Тук може би е мястото да благодаря на юридическия екип на ПДИ, който ми оказва неимоверна помощ в тази насока.

Интервюто взе Антон Андонов, ПДИ

**„Всякаква информация ни се дава вече“,
казва журналистът Васил Чобанов**

В категорията „Най-добра журналистическа кампания, свързана с правото на достъп до информация“ награда „Златен ключ“ бе присъдена на журналистите Васил Чобанов, Богдана Лазарова, Елена Енчева, Петя Владимирова - за инициативата им да заведат дело за достъп до информация до протоколите от заседанията на Висшия съдебен съвет. Делото беше спечелено от журналистите и доведе до публичност на заседанията. Наградата бе и за поредицата медийни публикации, отразили успешния съдебен процес. Какво означава за Васил Чобанов, който доведе начинанието докрай, тази награда?

Наградата „Златен ключ“ е нещо много хубаво за нас. Забележително е съвпадението, че получаваме тази награда точно в деня, в който и реално се видя практическата полза от нашето дело не само за нас, а и за всички съдебни репортери. Защото днес е сряда а това е денят, в който се провеждат заседанията на Висшия съдебен съвет (ВСС). След днешното заседание се срещнахме с тях и се опитахме да разберем каква информация ще ни предоставят занаяпред. Всякаква информация вече ще ни се дава. В залата, в която заседават магистратите от ВСС, както и в залата, в която стоят журналистите, вече са поставени информационни табла. Ние искаме една камера, която да предава заседанията - те сложиха две. От два ъгъла наблюдаваме какво става в залата. Най-важното обаче е, че днес тези, които отговарят за срещата с медиите, ни разясниха как по силата на ЗДОИ те имат задължение да правят „едно, две, три“, извън този закон попадат документи с номера „едно, две, три“, но ако съдът ги поиска - и тях ще ги дадат. Това означава, че съдебният процес и решението на съда не само, че е дисциплинирало работата на ВСС, но и е улеснило тяхната работа. Ние журналистите, не можем да се радваме от това, че именно съдът трябваше да напомни на един орган, съставен от магистрати, които най-добре трябва да познават законите, че има ЗДОИ. Нашата съдебна кампания беше само едно напомняне, за това че законът

*Единият от наградените журналисти -
Васил Чобанов с приза „Златен ключ“*

обикновено чака, кани хората, до които се отнася, да го изпълнят, а съдът е този, който дисциплинира и настоява. Така или иначе, това дело не е последното, защото в съдебната власт има изключително много неща, които са обществено значими, но често те не са публични. Да сме живи и здрави, ще продължим да се борим.

Според Вас сдружаването на медиите помогна ли за бързото решаване на казуса с публичността на заседанията на ВСС?

Не мисля, че сдружаването на медиите оказва такова влияние. Важното според мен е, че ние се обединихме, за да представляваме и защитаваме обществения интерес. Защото стана така, че четири различни конкуриращи се медии, се събрахме да поискаме тази информация и най-вече, оказахме се прави. Представителите на обществения интерес, кучетата пазители на обществото, каквито се явяват медиите, си свършиха работата професионално. А тази работа бе отличена и сега с награда от Програма Достъп до Информация.

Интервюто взе Антон Андонов, ПДИ

**„Трябва да се създаде дисциплина на отвореност
у органите на местната власт“,
смята председателят на гражданско сдружение „Обществен барометър“**

Г-н Иванов, Вие сте ветеран в битките за достъп до информация. Какво означава за Вас тази награда?

Аз съм изключително щастлив от днешния ден, защото на този ден беше дадено едно изключително признание за дейността на нашата организация - гражданско сдружение „Обществен барометър“ - гр. Сливен. Ние сме една регионална антикорупционна организация, която в своята дейност основно използва Закона за достъп до обществена информация. Този закон е нашият инструмент. Този закон е нашето оръжие. С този закон ние сме в състояние да принуждаваме държавната администрация да дава обществена информация, която незнайно защо пази много ревниво.

Шегуваме се помежду си, че чрез работата си гражданско сдружение „Обществен барометър“ гържи в тонус администрацията. Как постигате това?

Дейността на „Обществен барометър“ обхваща цялата Сливенска област - това са общините Сливен, Твърдица, Котел и Нова Загора. Опитваме се в известна степен да играем ролята на местен омбудсман, което ни създава, освен всичко друго, и доста проблеми по отношение на работата ни с местната власт и със съответната държавна местна администрация. Ние подгържаме горещ телефон, е-мейл, интернет страница. По този начин стимулираме хората без притеснение да идват при нас, да споделят нещата, които ги тревожат или са открили като нередни. Нашият юрист, Ваня Барбутова, ги очаква в офиса, изслушва ги и ги насочва какво трябва да направят по съответните казуси. Хубавото е, че гражданите на област Сливен ни стимулират с много въпроси в различни области - местна власт, образование, представителство на различни държавни контролни органи, дори прокуратурата, съда. Това са все институции, които не показват резултатна дейност. От нашите анализи става ясно, че ако държавните контролни органи изпълняваха стриктно задълженията си по Закона

за достъп до обществена информация, нивото на корупция нямаше да е толкова високо.

С вашата дейност, на практика, стимулирате тези органи да изпълняват задълженията си и да се придържат към закона.

Това, което забелязваме е, че незнайно защо държавната администрация не иска да създаде условия за прозрачност в собствената си дейност. Ако те създадат, без външен натиск, информационен достъп и прозрачност в работата си, тогава, може би, нашата дейност ще бъде по-малка. Конфликтът, който си навличаме, идва от непрекъснатото ни искане на информация. Искайки информация, ние караме администрацията да приема и тази част от дейността си, която се нарича отчет. Ние в крайна сметка работим за постигане на отчетност на институциите пред гражданите на област Сливен. В този смисъл ние сме заели позицията на граждански контрол, така както е нормативно прието и желаем да осъществяваме този граждански контрол професионално. Бихме се радвали, ако държавната администрация също си вършеше работата професионално.

Гражданско сдружение „Обществен барометър“ влиза в конфликти с институциите заради естеството на работата ви. Коя институция бихте номинирали и наградил в категорията за негативна награда?

Без всякакво замисляне - Министерството на регионалното развитие и благоустройство. Ние вече водим пет дела с това министерство. Има много негативизъм в тази институция. Такова безочливо и безпардонно отношение към Закона за достъп до обществена информация аз не съм виждал. Там думата закон не съществува. Мъките ни в това министерство са свързани с прегради, които се слагат пред достъпа до информация, като тя се класифицира като търговска тайна. Сега съм възмутен от едно решение на Върховния административен съд, в което се приема, че министърът на регионалното развитие не е длъжен

продължава на стр. 8

да знае какви пречиствателни станции трябва да има в България. А този е органът, според Закона за водите, който трябва да създава държавната политика по отношение на водоснабдяването в България. Това са абсурдни решения и аз разчитам на експертния юридически екип на ПДИ да се намесим заедно там и да видим какво става.

Носител на две грамоти и награда за принос в областта на достъпа до информация, какви са плановете пред „Обществен барометър“?

Краткосрочните планове са да убедим донорските организации в третия закон на Нютън - на всяко действие има равно по сила и обратно по посока противодействие, т.е. на нивото на корупцията, която съществува в България, би следвало да съществуват антикорупционни финансиращи програми, които да бъдат със същия размах и със същата стойност. Нещата за съжаление не са такива. По-скоро антикорупционната дейност се възприема като лично задължение на определени граждани, което изключително много спира дейността ни. Не може при такава вълна на корупция и при такава абсолютна безнаказаност, и при изказвания от страна на чужди дипломати, че българската съдебна система не функционира ефективно, да няма никаква адекватна реакция за поддържане на антикорупционни организации. Ние ще се радваме, ако има такава антикорупционна организация във всяка област на България. След като спечелихме едно дело в Комисията за защита на конкуренцията, за да отменим незаконосъобразна наредба на Общински съвет Сливен, която третира монополното положение на едно търговско дружество в Сливен, една старозагорска фирма гоиде при нас и ни помоли да защитаваме техните интереси в област Стара Загора по същия начин. Това беше нещо, което ни изненада много приятно.

Какви са тенденциите за развитието на работата на организации като „Обществен барометър“?

Проблемът в България е, че няма изградена обща методика за водене на антикорупционна дейност.

Финансиращите програми изискват особена оригиналност на проекта, а не взимат предвид това, че всички неправителствени организации, говоря за тези извън София, трябва да се преборят с нещо доста елементарно - с липсата на

Юрий Иванов, председател на „Обществен барометър“ получава наградата „Златен ключ“

прозрачност, която местната власт отказва да създаде в работата си. Затова трябва да се създаде последователност от стъпки, които да бъдат методично изработени; трябва да се създаде дисциплина на отвореност у органите на местна власт. И докато това не стане, резултатите от всеки антикорупционен проект ще бъдат частични. Няма мултипликационен ефект, който би създал приемственост и възможност за действие на местен омбудсман. В такава унициатива ролята на държавата е много важна, за да се създаде мрежа от организации, които да действат заедно, с контролни и защитни функции.

Интервюто взе Диана Банчева, ПДИ

**„Ключът не е за моето бюро,
мой е за жителите на Кърджали!“,
Хасан Азис, кмет на Община Кърджали**

Кметът на община Кърджали, Хасан Азис, с наградата „Златен ключ“ за институция

Поздравяваме Ви за наградата, г-н Азис. Приемайки „Златния ключ“, Вие споделихте, че той принадлежи на гражданите на Кърджали. Как мислите, с какво Община Кърджали се отличава и защо на нея бе връчена наградата?

Благодаря за поздравленията. След като и аз видях какъв е списъкът и каква е конкуренцията, сега се радвам, че Община Кърджали е номинирана и получи голямата награда. Това още повече прави ценна тази награда и в същото време още повече ни задължава да си вършим работата. Няколко неща са, може би, важни за определяне на решението на журито. Най-важното е, че ние, служителите на Община Кърджали, се опитваме да приложим Закона за достъп до обществена информация в неговата цялост. На второ място, също така, с моите колеги от общинската администрация сме създали един лесен начин за това как гражданите да достигнат до желаната от тях информация. И не на последно място идват усилията на

ръководството на общината да подобрява своята дейност при обслужването на гражданите. В същото време бих казал, че не само Община Кърджали заслужава тази награда. Разбира се, това са и гражданите на Кърджали, които все повече имат желанието и се възползват от правото си да получат информация от общината. Не на последно място е и обратната ни работа и комуникация с журналистите в града, защото чрез тях ние получаваме и предаваме информация. И един много важен елемент от тази награда, който не знам дали журито е взело предвид, но Община Кърджали от две години поддържа един международен стандарт - ISO 9001:2000. В продължение на две години ние работим съгласно изискванията на този стандарт, които касаят както дейността на общината, връзката с клиентите, така и това как да се води диалог с тях, по какъв начин информацията да бъде предоставена, без това да противоречи на други закони.

Досега отказвали ли сте достъп до информация и по какви причини?

Да. Имаме случаи, когато сме отказвали достъп до информация. Справката, която имаме за тази година показва, че досега сме отказали на трима души, които искат информация, която касае интересите на други хора, т.е. въпроси, свързани с имоти на второ или на трето лице. Разбира се, не можем да си позволим да предоставим такава информация. Отказваме, защото такъв е законът.

Каква е организацията на предоставяне на достъп до информация в общината?

С моя изрична заповед сме определили трима души, като единият от тях е юрист, да разглеждат всички постъпили молби за достъп до информация. Освен това Община Кърджали е първата община, която предоставя услуги по електронен път. Можете да се убедите в това, като посетите нашата интернет страница - там е публикуван и образец на заявление за достъп до информация. Всичко това е резултат от двегодишната ни работа. В момента сме в процес на изграждане на

продължава на стр. 10

Община Стара Загора получи грамота в категорията „Най-добра уеб-страница на институция, от гледна точка на Закона за достъп до обществена информация (ЗДОИ)“. Какво означава за Вас тази награда?

Изключително ми е приятно да приема тази грамота. Бих искал да кажа, че е голяма чест за мен да получим такова признание от Програма Достъп до Информация. Това е една награда и за всички старозагорци. Ние работим в посока постигане на пълна прозрачност в работата на Общината и за постигане на устойчиво развитие, съществен елемент от което е информираността на гражданите и обществото като цяло. Използваме възможностите, които Интернет ни дава, има какво още да се направи, надявам се, че ще се поздравим с добри успехи за в бъдеще.

Какво конкретно мислите да направите в тази насока?

От гледна точка осигуряване на достъп до обществена информация за жителите на Община Стара Загора ние сме направили - смея да твърдя - не малко. Конкретно в областта на околната среда сме направили доста. Изключително добра е координацията ни с Министерството на околната среда и водите. Вече е налице местна система за информация от гледна точка на състояние и качество на околна среда. Уникалното за нея е, че в мониторинга за състоянието на околната среда се публикуват данните не само от държавните органи, натоварени с тази задача, но и данните, с които разполагат промишлените

предприятия. По този начин населението на областта се оповестява бързо при възникнали промени в състоянието на въздуха и водата. Разширяваме тази система и се надяваме да я направим уникална за страната. Вече приключи първият етап, от реализирането ѝ, до края на годината ще приключим и с втория.

Екологичните проблеми на Стара Загора обаче се засилува през последните няколко месеца. Успя ли общината да информира своевременно гражданите за обгазяването на региона?

Община Стара Загора направи всичко необходимо, от гледна точка на нашата компетентност, спрямо националното екологично законодателство, да информира гражданите при възникването на проблема. Нека не забравяме, че има други компетентни органи, които също отговарят за решаването на този проблем. Разбира се, ние не сме безучастни, напротив, изключително активни сме в тази насока и мисля, че това, което касае общината, сме го предоставили като информация на гражданите и те, смея да твърдя, са добре информирани, не само чрез страницата на общината в Интернет, но и чрез местните медии. В страницата на Общината има секция „Горещи въпроси“, където на всяко запитване се отговаря в максимално кратки срокове и достатъчно коректно. При възникване на извънредни ситуации като тази, за която говорите, активната страна за предоставяне на информация сме ние.

Интервюто взе Антон Андонов, ПДИ

продължава от стр. 9

информационен център за обслужване на граждани на „едно гише“.

Каква информация търсят гражданите на Кърджали?

Информацията, която искат гражданите, касае имотно състояние, граници на имоти, неща, свързани с личната собственост, информация, свързана с образованието, например - броят на полудневните или целодневните групи в детските градини. В същото време имаме случаи, когато информация, предоставена от общината, е била използвана по законен път в съдебно дело за решаването на проблем в съдебна зала.

А не искат ли гражданите достъп до договори за обществени поръчки?

Не. Нямаме засега такива искания нито от гражданите, нито от журналисти, защото, предполагам, че получават достатъчно информация в това отношение.

Каква е тайната на отвореността на Община Кърджали? Какво е Вашето послание към другите общини?

Бих казал, посланието ми е и към общините, и към гражданите: Не приемайте чиновника за враг, той е Ваш партньор и приятел!

Интервюто взе Диана Банчева, ПДИ

Хр. Христов, с наградата „Златен ключ“ за цялостен принос в областта на достъпа до информация

Поздравяваме Ви за получената награда, г-н Христо. С какво специалната награда за цялостен принос в областта на достъпа до информация - „Златен ключ“ - е по-различна за Вас?

Тази награда за мен е особен и много важен знак за това, че е забелязан трудът ми през последните години. Специалното за мен е, че се номинира едно усилие да се разкрие един от най-бруталните случаи от престъпленията на българския комунизъм, а именно убийството на писателя-гесидент Георги Марков в Лондон. И не мога да не съм щастлив, когато една организация като Програма Достъп до Информация оценява труда и усилията в тази насока. Тази награда показва, че има смисъл да се работи за разкриването на тайните от миналото и занаят.

В книгата „Убийте „Скитник“ има специална глава за битката за достъп до информация. Как Ви помогна ЗДОИ за разкриването на истината в случая „Георги Марков“?

От една страна ЗДОИ ми помогна неимоверно много. Безспорно този закон е най-силното оръжие

на българските журналисти, които работят с тази материя и търсят не само актуална, но и информация от миналото. Но от друга страна, през последните 4-5 години, особено що се отнася до работата с архивите на бившата Държавна сигурност, работата е изключително затруднена и в момента проблемите не са по-малко, отколкото преди. Това от своя страна доведе до редица съдебни дела, които показват, че институциите трябва да имат предвид, че гражданите и журналистите знаят своите права и когато те са нарушени, има процедура, която да ги защити. Макар тя да е гъвкава, заобиколна и мъчителна. Аз използвам този механизъм много активно. Имам предвид съдебният контрол, разбира се.

Какви са проблемите, които срещате на етапа „съдебен контрол“?

Моят опит показва, че има институции, които не познават в най-общия контекст законите. Например, в моя съдебен спор с Националната разузнавателна служба директорът задържа преписката, с която трябва да бъде сезиран Софийския градски съд, близо 5 месеца. Според закона жалбата до съда трябва да бъде изпратена чрез директора на институцията, чието решение се обжалва. Това говори за две неща - или че в тази толкова важна и значима институция не се познават законите, или че умишлено се бави един такъв съдебен спор.

Опитът, който имате в търсене на обществена информация, направи ли Ви оптимист или песимизмът все още надделява, когато подавате заявление по ЗДОИ?

Мисля, че е възможно да бъде осъществен реален достъп до информация. Според мен има значително подобрение относно получаването на „съвременна“, ако така мога да се изразя, информация. През тази година правих проучване на тема „Малките ВЕЦ“, в което се обърнах със заявление по ЗДОИ към Министерството на околната среда и водите. Там работата е организирана по системата „предоставяне на информация на едно гише“. Бях изключително приятно изненадан, че цялата информация, която поисках, ми беше дадена в пълен

продължава на стр. 12

обем и срок и то не само на хартия, но и на електронен носител. Тук бих припомнил, че това министерство бе първото, осъдено по ЗДОИ. Това показва, че една институция, когато се ръководи от хора, които са решени да спазват закона, може да предоставя реален достъп до обществена информация. Предполагам, че и в други държавни институции, в които има проблеми с достъпа до информация, и се стигне до неприятния момент, в който те да бъдат показани в обществен план като

институции, които не изпълняват закона, след това ще коригират работата си и да започнат да спазват закона. В този аспект не мога да не бъда оптимист и смятам, че първа държавните институции и работещите там ще се научат, че не те са тези, които трябва да казват каква информация дават, а са само служителите, които трябва да спазват закона и да предоставят достъп.

Интервюто взе Антон Андонов, ПДИ

ПДИ организира четири работни дискусии на тема „Законът за достъп до обществена информация - ефективно средство в работата на практикуващите журналисти“. Водещ лектор бе г-н Едуард Фигхе - холандски експерт по комуникациите, работил по множество проекти в областта на журналистиката и комуникационните стратегии в Източна и Централна Европа, Африка и Близкия Изток. Дискусиите се проведоха на 13, 14 и 15 септември в Център за култура и дебат „Червената къща“, София, с журналисти от централни и местни печатни и електронни медии. На 16 септември в х-л „Тримонциум“, Пловдив, г-н Фигхе разговаря със свои колеги от града за проблемите, които срещат в работата си при търсене на информация.

През месец септември излезе първият брой на „Журнал за информационни права“. Инициативата е на Департамента по конституционни дела на Великобритания. Целта на изданието е да информира тези, които използват закона, за новостите в областта на свободата на информация, защитата на лични данни и изискванията за информация, свързана с околната среда. Списанието ще представя прецеденти в практиката, основана на решенията на Комисаря по информацията, които да служат за справка в работата на администрацията и другите институции. Първият брой на „Журнал за информационни права“ е достъпен на интернет адрес: <http://www.foi.gov.uk/irj.htm>.

Програма Достъп до Информация

София 1000,
бул. Васил Левски N 76, ет. 3, ап. 3
тел/факс. (+ 359 2) 988 5062, 986 7709, 981 9791
E-mail: office@aip-bg.org
www.aip-bg.org

Редакционен екип:

Александър Кашъмов, Антон Андонов,
Гергана Жулева, Дарина Палова, Диана
Банчева, Катерина Коцева, Кирил Терзийски,
Николай Маревков, Фани Давидова
Оформление: Николай Маревков

Този бюлетин се издава в рамките на проект „Прилагане на Закона за свобода на информацията“ с финансовата подкрепа на Програмата за социална трансформация в Централна и Източна Европа (МАТРА) на Министерството на външните работи на Холандия.

©Програма Достъп до Информация

Материалите в това издание са обект на авторско право.

При цитиране позоваването на източника е задължително.

Изразените в бюлетина мнения и възгледи не ангажират и не отразяват тези на Министерството на външните работи на Кралство Холандия